

ALAPITKÄN ASEMAKAAVAAVAN LUONTOSELVITYS LAPINLAHTI

2026

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1	Tehtävän sisältö ja selvitysalue.....	2
2	Menetelmät	2
2.1	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys	2
2.2	Liito-oravaselvitys.....	3
2.3	Direktiivilajien esiintymisen selvitys	3
2.4	Linnustonselvitys.....	3
3	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus	3
4	Tulokset	4
4.1	Pintavedet ja pohjavedet	4
4.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset.....	5
4.3	Luonnonsuojelun alueet.....	5
4.4	Luontotyytit ja kasvillisuus	5
4.5	Linnusto	14
4.6	Laji.fi havainnot.....	15
4.7	EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut lajit	16
5	Vieraslajit	16
6	Johtopäätökset ja suositukset.....	16
7	Viitteet	17

Työn tilaaja: Projoplan Oy / Petri Tuormala

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

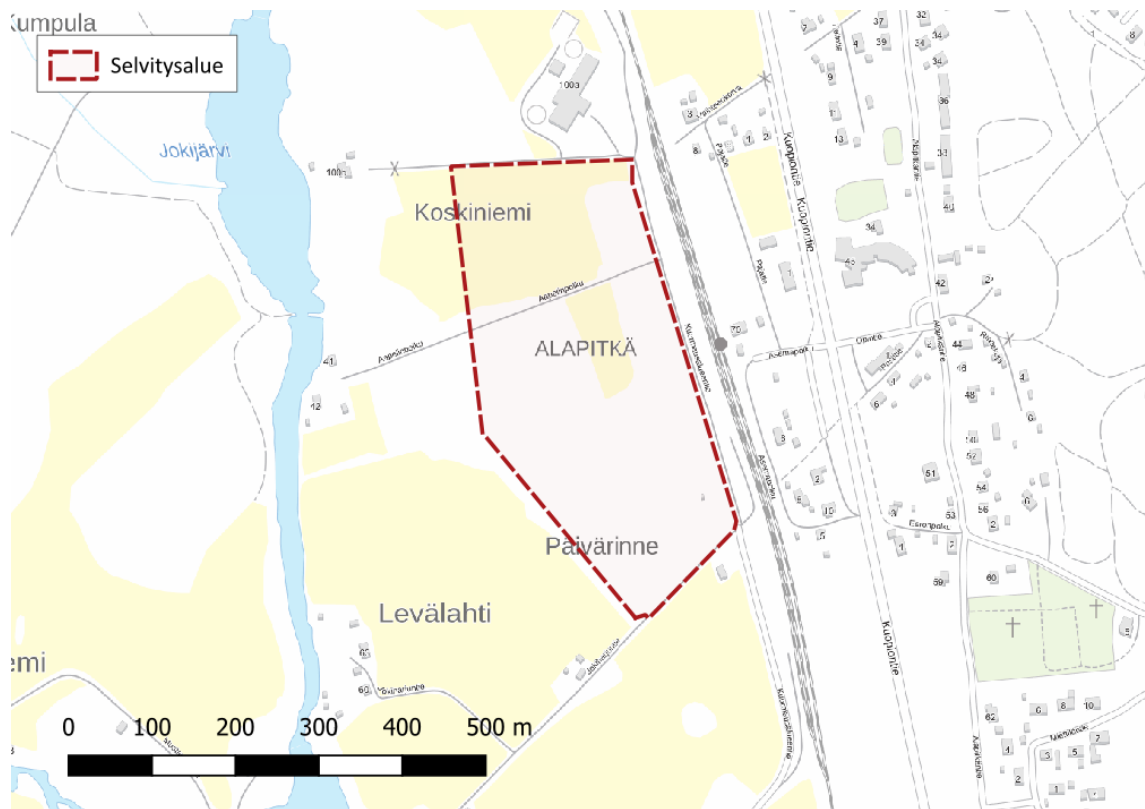
Pohjakarttojen © MML 8/2026

Raportin päiväys: 24.8.2026

1 Tehtävän sisältö ja selvitysalue

Toimeksiantona oli datakeskushankkeeseen liittyvän asemakaavoituksen luontoselvityksen laatiminen. Tavoitteena oli kerätä riittävät tiedot, jotta hankkeen vaikutukset alueen luonnonympäristöön ja eliölajistoon saadaan luotettavasti arvioitua. Suunnittelualue sijaitsee Lapinlahden Alapitkällä. Selvitetyn alueen laajuus on noin 12 hehtaaria. Selvitysalueen karttarajaus on esitetty kuvassa 1.

Tämän selvityksen maastotyöt tehtiin heinäkuussa 2026. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Luonto Pihlaja Oy:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvityksessä tarkastettu aluerajaus.

2 Menetelmät

Suunnittelualueelle tehtiin luontoselvityskäynti 3.7.2026.

Kaikki olennaiset havainnot tallennettiin maastossa GPS-laitteiden avulla paikkatiedoksi.

Laji.fi havainnot palvelusta tarkastettiin aineistopyynnön (6.7.2026) kautta mahdolliset aiemmat tiedot huomioitavista lajeista.

2.1 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyytit selvitettiin 3.7.2026. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyytit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

2.2 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 3.7.2026. Ajankohta oli selvitykseen kuitenkin liian myöhäinen, eivätkä lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olleet selvityshetkellä enää välttämättä havaittavissa. Selvitystä täydennettiin arvioimalla alueen yleistä soveltuvuutta liito-oravalle.

Maastossa tarkistettiin papanoiden osalta kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja purovarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset.

2.3 Direktiivilajien esiintymisen selvitys

Viitasammakoiden, sudenkorentojen, lepakoiden ja kirjoverkkoperhosen esiintymistä arvioitiin elinympäristöihin perustuvalla tarkastelulla.

2.4 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin varhaisaamuna 3.7.2026. Selvityksessä havaittu lajisto ja etenkin mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja tämän lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

3 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoista merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Uhanalaisuuden luokat ja lyhenteet ovat:

- Vaarantunut laji (VU)
- Erittäin uhanalainen laji (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen laji (CR)

Silmälläpidettävät lajit (NT) eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppit esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioitujen geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvoitettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

4 Tulokset

4.1 Pintavedet ja pohjavedet

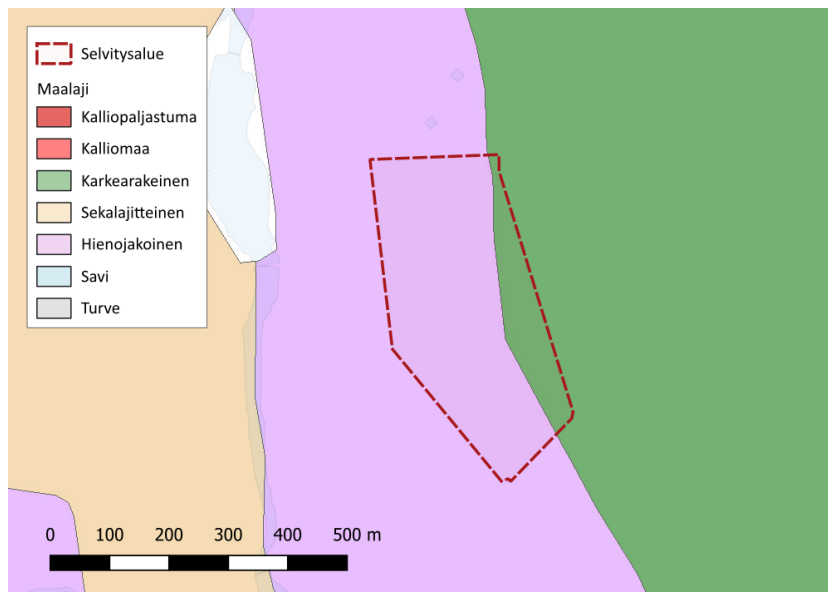
Selvitysalueella ei ole järviä, lampia, puroja tai noroja. Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat yli 2 km etäisyydelle hankealueesta. Selvitysalueen länsilaidalla on tihkulähteisyyttä osin entisissä mudanottokuopissa. Alue erottuu maastossa kosteampana ja osin ruostevärjäytyneenä. Lähteikköalueen luonnontilaisuus on korkeintaan kohtalainen.

Kuva 2. Pohjaveden purkautumisen aiheuttamaa ruostevärjäymää.

4.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on GTK:n taustatietojen mukaan selvitysalueella pääosin hienojakoista ainesta. Itäosa radanvarren suunnassa on karkearakeisempaa.

Kuva 3. Selvitysalueen maaperäkartta (GTK).

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Lähin tällainen kohde sijoittuu yli 7 km etäisyydelle selvitysalueesta.

4.3 Luonnonsuojelun alueet

Selvitysalueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu suojelualueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 1 km etäisyydelle ja Natura-alueet noin 8.5 km etäisyydelle. Lähimmät suojelualueet ovat melko pienialaisia metsäkohteita.

Selvitysalueella ei ole ennalta tunnistettua Metsäkeskuksen tiedoissa olevia metsälain erityisiä elinympäristöjä.

4.4 Luontotyytit ja kasvillisuus

Selvitysalue on Alapitkän vanhan ratapihan länsipuolelle sijoittuva loivasti länteen viettävä vanha maatalousalue. Itä laidalla on ollut myös ratapihaan liittyvää toimintaa, jossa alue on ollut varastokenttänä. Lähes koko muu alue on ollut aikanaan peltoa, joka on nyt pääosin vapaasti metsittynyt. Alueen kaakkoiskulmassa on autioitunut ja umpeenkasvanut pihapiiri. Luonnontilaisia elinympäristöjä alueella ei ole. Lähimpänä tätä on alueen länsikärjen rinteiden lehtometsä. Pohjoisosassa on myös nykyistä peltomaata ja pensaikoituneita vanhoja peltoja ja reheviä niittyjä.

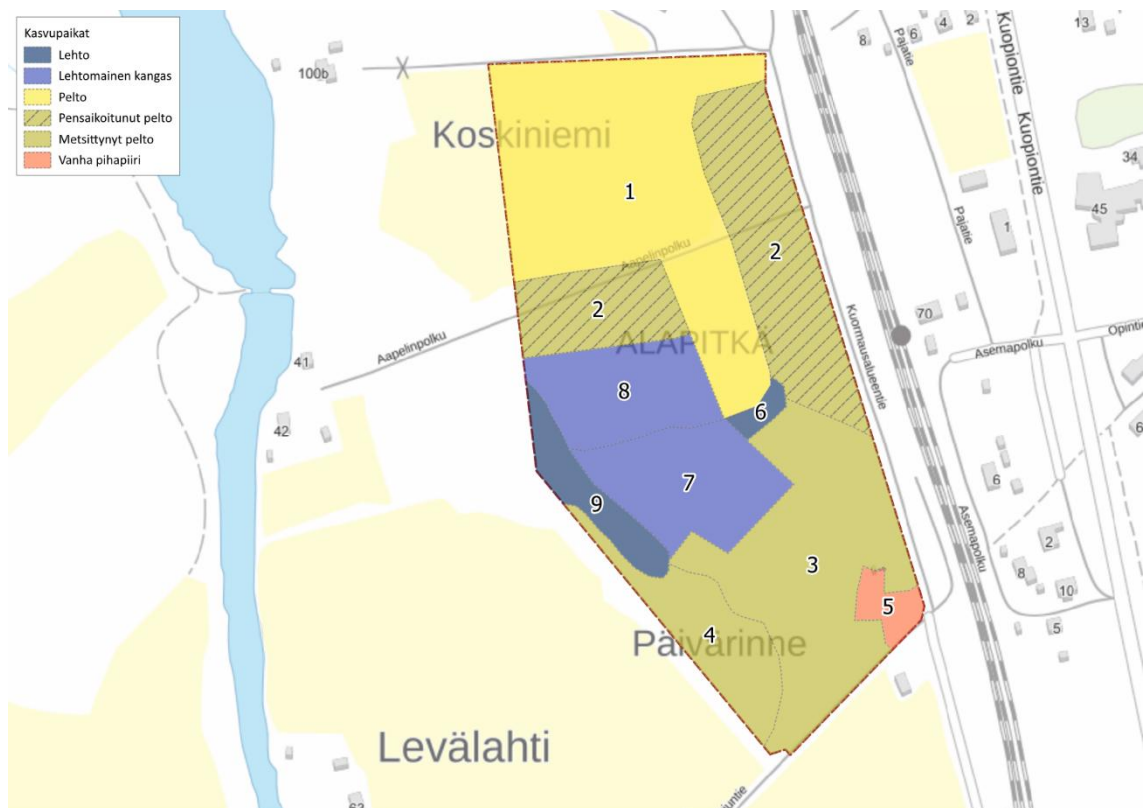
Selvitysalueen kasvupaikat ovat reheviä vaihdellen lehtomaisesta kankaasta (OMT, käenkaali-mustikkatyyppi) etenkin länsiosassa esiintyviin lehtoihin. Kulttuurivaikutus on kauttaaltaan voimakas. Kosteus lisääntyy lounaaseen päin ja lounaisreunalla on pohjavesivaikutusta ja kosteita lehtoja vanhalla peltomaalla. Puusto on pääosin melko nuorta ja lehtipuuvaltaista. Varttuneempaa puustoa on länsilaidalla ja pienempinä laikkuina ratapihan tuntumassa alueen itäosassa.

Selvitysalueella ei ole aiemmin tunnistettuja metsälain erityisiä elinympäristöjä. Alueella ei ole soita.

Kuva 4. Selvitysalueen ilmakuva.

Alueella ei tavattu uhanalaisia kasvilajeja tai erityisen edustavia uhanalaisia luontotyyppejä. Seuraavaksi on esitetty selvitysalueen kasvupaikkakuviot kuvan 5 mukaisessa numerjärjestyksessä.

Kuva 5. Selvitysalueen kuviot ja kasvupaikat.

Kuvio 1. Viljelyssä oleva peltoalue.

Kuva 6. Kuvion 1 eteläinen peltolohko.

Kuvio 2. Vanhaa pelto- ja joutomaata, jossa on nuorta lehtipuustoa, pensaikkoja ja niittymäisiä avoimia alueita. Varttuneempaa puustoa on muutamina saarekkeina, muuten yleisistä on pajujen, harmaalepän ja pihlajan muodostama tiheä kasvusto. Avoimilla osilla lajistossa runsaita ovat nurmilauha, vadelma, maitohorsma, mesiangervo, kastikat, hiirenvirna, rönsyleinikki, pelto-ohdake, niittynätkelmä, pujo, karhunputki, punaherukka ja rätvänä. Paikoin on nuorta kuusta, jonka alueella kasvaa esimerkiksi metsäkortetta, metsäalvejuurta, metsätähteä, käenkaalia, riidenliekoa, oravanmarjaa, mesimarjaa ja karhunsammalia. Pienialaisessa varttuvan koivikon kuviossa lajistossa runsaimmat ovat koiranputki, metsäalvejuuri, metsäkastikka ja nokkonen.

Kuva 7. Kuvion 2 nuorta lehtipuustoa.

Kuva 8. Kuvion 2 niittymäsiä osia.

Kuva 9. Kuvion 2 koivikkosaareke.

Kuvio 3. Alueelle olleen maatilan omia aikojaan metsittynyt vanha peltoalue. Puustossa on tiheää nuorta koivua, harmaaleppää, haapaa ja raitaa. Aluskasvuna on myös tuomea. Kasvupaikka on nykyisellään lähinnä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT, käenkaali-oravanmarjatyyppe). Aluskasvillisuus on melko niukkaa, lajistossa esiintyy käenkaalia, metsäalvejuurta, sudenmarjaa, pikkutalvikkia ja ojakellukkaa. Pohjoisosa kuviosta on vähän kosteampaa ja siellä lajistossa esiintyy myös karhunputkea, korpiorvokkia, lillukkaa, vadelmaa, suo-ohdaketta, hiirenporrasta ja rönsyleinikkiä. Kasvupaikka on paikoin kosteaa keskiravinteista lehtoa (AthOT, soreahiirenporraskäenkaalilehdot).

Kuva 10. Kuvion 3 tiheään lehtipuulle kasvanutta vanhaa peltoa.

Kuva 11. Kuvion 3 pohjoisreunan kosteampaa osaa.

Kuvio 4. Edellistä kuviota kosteampaa vanhaa peltoa. Puustossa on nuorta kuusta, koivua ja harmaaleppää, osalla alueesta pääosin pajua, tuomea ja pihlajaa. Kasvupaikka on pääosin kosteaa runsasravinteista lehtoa (OFIT, käenkaali-mesiangervotyyppi). Lajistossa runsaita ovat mesiangervo, metsäalvejuuri, rentukka, metsäkorte, lehtokorte, mustaherukka, ojakellukka, nokkonen, koiranputki, aitovirna, karhunputki ja huopaohdake. Alueella on myös merkkejä vanhasta mudannostosta. Kuvio sopii varttuessaan monimuotoisuutta tukevaksi kohteeksi.

Kuva 12. Kuvion 4 rehevää vanhaa peltoa.

Kuva 13. Kuvion 4 mahdollisia vanhoja mutakuoppia.

Kuvio 5. Maatilan vanha rakennuspaikka, jossa ei ole jäljellä rakennuksia. Maastossa on tiilijätettä ja muutakin jätettä. Kasvillisuus kuten kuviolla 3.

Kuvio 6. Pienialainen voimakkaan kulttuurivaikutteinen tuore keskiravinteinen lehto (OMaT, käenkaali-oravanmarjatyyppi). Puusto on varttuvaa harmaaleppää ja tuomea. Maaperää on muokattu ja aluskasvillisuus on niukkaa kostuen lähinnä metsäalvejuuresta. Muita lajeja ovat mustaherukka, nokkonen ja sudenmarja.

Kuvio 7. Nuoren pääosin koivuvaltaisen puuston muodostama tiheä kasvatusmetsä. Eteläreunalla on myös kuusta ja harmaaleppää. Kasvupaikka vaihtelee lehtomaisen kankaan (OMT) ja tuoreen keskiravinteisen lehdon (OMaT, käenkaali-oravanmarjatyyppi) välillä. Tyyppilajistoa ovat oravanmarja, metsäimarre, metsäalvejuuri, käenkaali, ahomansikka, pikkutalvikki ja kultapiisku.

Kuva 14. Kuvion 7 nuorta harventamatonta kasvatusmetsää.

Kuvio 8. Hyvin tiheä nuoren lehtipuutaimikon alue. Puustossa on koivua, harmaaleppää, pihlajaa ja tuomea. Kasvupaikka vaihtelee lehtomaisen kankaan (OMT) ja tuoreen keskiravinteisen lehdon (OMaT, käenkaali-oravanmarjatyypin) välillä. Tyypilajistoa ovat oravanmarja, metsäalvejuuri, metsätähti ja vadelma.

Kuva 15. Kuvion 8 tiheikköä.

Kuvio 9. Selvitysalueen länsilaidalla oleva lehtoalue, jossa puusto on muuta aluetta varttuneempaa. Kohde on osin rajattu arvokohteena Alapitkän kylän länsiosan oyk:n luonto- ja maisemaselvityksessä nimellä Aapelinpolun lehdot. Kohde jatkuu selvitysalueen länsipuolelle.

Alue on ollut aikanaan maataloustoiminnassa ja sillä on ajouria ja kaivantoja. Lehtotyyppinä alueella ovat alavilla osilla kosteaa runsasravinteista lehtoa (OFiT, käenkaali-mesiangervotyyppi) ja laikuittain ja etenkin pohjoisosan vähän ylemmäs nousevassa rinteessä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT, käenkaali-

oravanmarjatyyppi). Kosteassa lehdossa runsaina kasvavat mesiangervo, ojakellukka, karhunputki, sudenmarja, rönsyleinikki, metsäimarre, oravanmarja, huopahdake, hiirenporras, metsäkurjenpolvi ja korpiorvokki. Eteläosassa puustossa on järeitähäapoja ja joitain vankkoja kuusia. Tuomea on yleisesti. Lahopuuta on alueella kohtalaisesti ja paikoin runsaasti. Pohjoisosassa on rinteessä varttunutta sekametsää, jossa puustossa on kuusta, mäntyä ja koivua. Lajistossa runsaita ovat lehtokorte, metsäkorte, sudenmarja, käenkaali, oravanmarja, metsäimarre, metsäalvejuuri, punaailakki, metsätähti ja alikasvoksena tuomi. Lehtojen edustavuutta laskee niiden selvästi havaittavissa ole maataloushistoria.

Rajauksen keskiosalla on selkeää tihkulähteisyyttä, joka ilmenee ruosteenvärisinä saostumina. Selvimmät purkautumispaikat ovat ilmeisesti vanhoja mudannostokaivantoja. Lähteisyyden alueella kasvaa mesiangervoa, suokelttoa, sudenmarjaa, punakoisoa, lehtokortetta ja mustaherukkaa. Puusto on monilajista ja rakenteeltaan eri-ikäistä lehtipuustoa kuten koivua, harmaaleppää ja tuomea. Alueella on muutenkin mutapintoja vanhoilla ajourilla. Lähteiköt eivät ole luonnontilaltaan erityisen edustavia, minkä vuoksi ne eivät arvioinnin mukaan täytä vesilain luonnontilaisen lähteen määritelmää.

Kuviolle rajattiin luontotyypeiltään arvokas kohde:

Aapelinpolun lehdot

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit: lähteiköt (VU), kosteat runsasravinteiset lehdot (VU), tuoreet keskirasvinteiset lehdot (VU).

Arvoluokka: 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet.

Kuva 16. Kuvion 9 lehtoa, jossa on varttuneita haapoja.

Kuva 17. Kuvion 9 lehtoa ilmeisesti vanhoja mutakuoppia, joiden alueella on lähteisyyttä ja runsaasti lahpuuta.

Kuva 18. Kuvion 9 kosteaa runsasravinteista lehtoa, jossa puusto on harvahkoa järeää haapaa.

Kuva 19. Kuvion 9 pohjoisosan rinteän tuoretta keskiravinteista lehtoa.

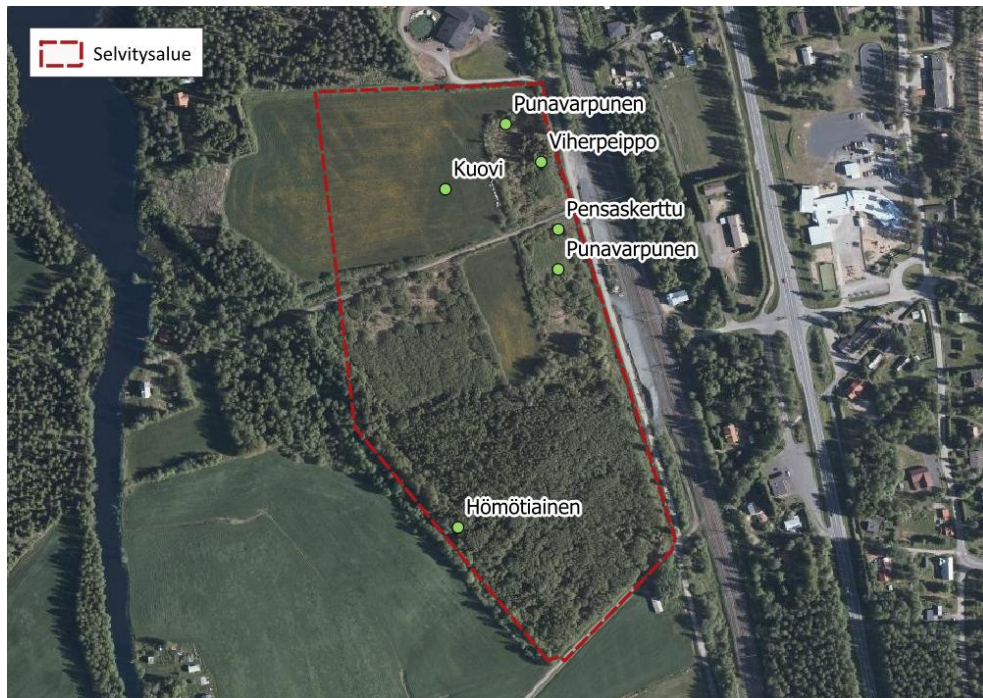
4.5 Linnusto

Selvitysalueen linnusto muodostui maantieteelliselle alueelle tyypillisistä lehtimetsiä ja puoliavoimia alueita suosivista lajeista. Linnuston tiheys oli alueelle tavanomainen. Runsain laji oli peippo. Havaittu lajisto on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. *Selvitysalueella havaitut lintulaji, uhanalaisuus ja uhanalaisten lajien parimäärät alueella.*

Havaitut lajit	Uhanalaisuus	Parimäärä
Kuovi	NT	(1)
Sepelkyyhky		
Käpytikka		
Räkättirastas		
Laulurastas		
Punakylkirastas		
Viitakerttunen		
Mustapääkerttu		
Lehtokerttu		
Pensaskerttu	NT	1
Pajulintu		
Hömötiainen	EN	1
Sinitiainen		
Talitiainen		
Harakka	NT	1
Varis		
Peippo		
Viherpeippo	EN	1
Vihervarpunen		
Punavarpunen	NT	2

Uhanalaista lajistoa havaittiin kaksi lajia ja reviiriä. Ratapihan viereisessä metsikössä oli viherpeipon (EN, erittäin uhanalainen) reviiri. Viherpeipon vähenemisen syynä on tautiepidemia. Länsiosan lehdossa havaittiin hömötiainen (EN). Molemmat lajit ovat toistaiseksi melko tavallisia pesimälintuja. Silmälläpidettäviä lajeja alueella havaittiin kuovi, pensaskerttu, harakka ja punavarpunen. Kaikki ovat melko tavallisia maatalousympäristön lajeja. Kuovin pesintä ei välttämättä ole sijainnut alueella, vaan havaitut 3 yksilöä voivat olla muutonaikaisia levähtäjiä.

Kuva 20. Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lintulajien havaintojen sijoittuminen.

4.6 Laji.fi havainnot

Selvitysalueelta ei ollut suojelullisesti merkittäviä havaintoja Laji.fi- palvelussa. Selvitysalueen pohjoispuolella on vuonna 2025 todettu liito-oravan elinpiirin ydinalue noin 200 metrin etäisyydellä selvitysalueen reunasta (Pihlaja 2025).

Kuva 21. Selvitysalueen pohjoispuolisen liito-oravan elinpiirin ydinalueen sijoittuminen.

4.7 EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut lajit

Selvityksessä ei tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Johtuen myöhäisestä selvitysajankohdasta lajin esiintymistä alueella ei voi sulkea pois. Lajille hyvin soveltuvana alueena erottuu selvitysalueen länsiosan varttunut lehtoalue, jonka puustossa on runsaasti järeää haapaa ja myös varttuneita kuusia. Lähin liito-oravan tunnettu esiintymä on vain 200 metrin etäisyydellä. Mikäli selvitysalueelle rajatulle liito-oravalle soveltuvalle alueella on kohdistumassa sitä muuttavia tai heikentäviä toimia, on alueella suoritettava lajin havaitsemisen kannalta oikeaan aikaan keväällä tehtävä liito-oravaselvitys. Muu osa selvitysalueesta arvioitiin elinpiirin ydinalueeksi huonosti soveltuvaksi.

Selvitysalueella ei ole lepakkojen päivähtimis- tai lisääntymispaikoiksi soveltuvia rakennuksia, kalliokoloja. Lepakoille soveltuvaa kolopuustoa voi esiintyä selvitysalueen länsilaidan alueella, jossa on järeää haapapuustoa. Lepakoiden esiintyminen tällä alueella on melko todennäköistä.

Selvityksessä arvioitiin myös kirjoverkkoperhosen elinympäristöjen ja ravintokasvien kangas- ja metsämaatikoiden esiintymistä alueella. Hyvin reheväpohjaisella alueella maitikat ovat keskimäärin hyvin vähälukuisia, eikä lajille hyvin soveltuvia puoliavoimia maitikka-alueita havaittu.

Selvitysalueella ei todettu muille direktiivin liitteen IV(a) lajeille erityisen hyvin soveltuvia elinympäristöjä. Selvitysalueelta ei paikannettu viitasammakon ja direktiivin sudenkorentolajien lisääntymispaikoiksi soveltuvia kosteikoita tai riittävän pysyviä vesialtaita.

5 Vieraslajit

Haitallisista vieraslajeista alueella esiintyy komealupiini. Laajimmat yhtenäiset kasvustot ovat selvitysalueen pohjoisrajan muodostavan tieuran varressa. Esiintymiä on myös Kuormausalueentien varressa vanhan seisakkeen kohdalla.

6 Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta, eikä sillä ole täysin luonnontilaisia luontotyyppejä. Valtaosan alueesta muodostavat vanhat pelto- ja niittyalueet, joilla on nyt rehevää lehto- ja kasvillisuutta. Vaateliaan lajiston esiintyminen on kuitenkin niukkaa. Puusto on näillä osilla nuorta ja osin alueet ovat pensaikkoisia. Pohjoisosassa on myös käytössä olevaa peltoa.

Luontotyypeiltään arvokkaana kohteena rajattiin jo aiemmassa kaavaselvityksessä arvokkaana alueena tunnistettu Aapelinpolun lehdot. Alueella on uhanalaisia lehtotyyppejä ja lähteikköä. Alueen edustavuutta laskee sen historia maatalouskäytössä. Tätä kohdetta tukevana suositellaan huomioimaan myös sen eteläpuolinen vanhalle pellolle muodostunut kostea lehtoalue, joka rajattiin nimellä Päivärannan lehdot. Tämä kohde voi kehittyä arvokkaaksi alueeksi, vaikka tällä hetkellä sitä luonnehtii tuore historia peltoalueena.

Alueen linnustossa ei todettu erityisesti huomioitavia arvoja. Havaittu uhanalainen ja silmälläpidettävä lajisto on ihmistoiminnasta ainakin jossain määrin riippuvaista ja edelleen kohtalaisen tavallista puoliavointen alueiden ja asutuksen lähimetsien linnustoa. Poikkeuksen muodostaa hömötiainen, jonka reviiri sijaitse tunnistetulla luontotyypeiltään arvokkaalla alueella.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajeista alueella arvioidaan voivan esiintyä ainakin liito-oravan. Selvityksessä rajattu luontotyypeiltään arvokas alue vaikuttaa lajille hyvin sopivalta ja lähialueelta on havaintoja asutusta elinpiiristä. Jos sopivaksi arvioituun alueeseen kohdistuu muutoksia, se edellyttää varsinaista liito-oravaselvitystä. Samalla alueella voi sijaita myös lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Kuva 22. *Selvitysalueelta tunnistetut arvokkaat kohteet.*

7 Viitteet

- Hyvärinen, E., Jämsen, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).
- Luonnonsuojelulaki (3/2023).
- Metsälaki (12.12.1996/1093).
- Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023
- Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).
- Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Pihlaja, T. 2025: Havainnot liito-oravan papanoista Alapitkän alueella
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.
- Vesilaki (27.5.2011/587).

ALAPITKÄN ASEMAKAAVAAVAN LUONTOSelvitys - LAAJENNUSALUE LAPINLAHTI

2026

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1	Tehtävän sisältö ja selvitysalue.....	2
2	Menetelmät	2
2.1	Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys	2
2.2	Liito-oravaselvitys.....	3
2.3	Direktiivilajien esiintymisen selvitys	3
2.4	Linnustonselvitys.....	3
3	Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus	3
4	Tulokset	4
4.1	Pintavedet ja pohjavedet	4
4.2	Maaperä ja geologiset aluevaraukset.....	5
4.3	Luonnonsuojelun alueet.....	5
4.4	Luontotyytit ja kasvillisuus	5
4.5	Linnusto	12
4.6	Laji.fi havainnot.....	12
4.7	EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut lajit	13
5	Vieraslajit	14
6	Johtopäätökset ja suositukset.....	14
7	Viitteet	15

Työn tilaaja: Greensky Energy Oy / Iines Veistola

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

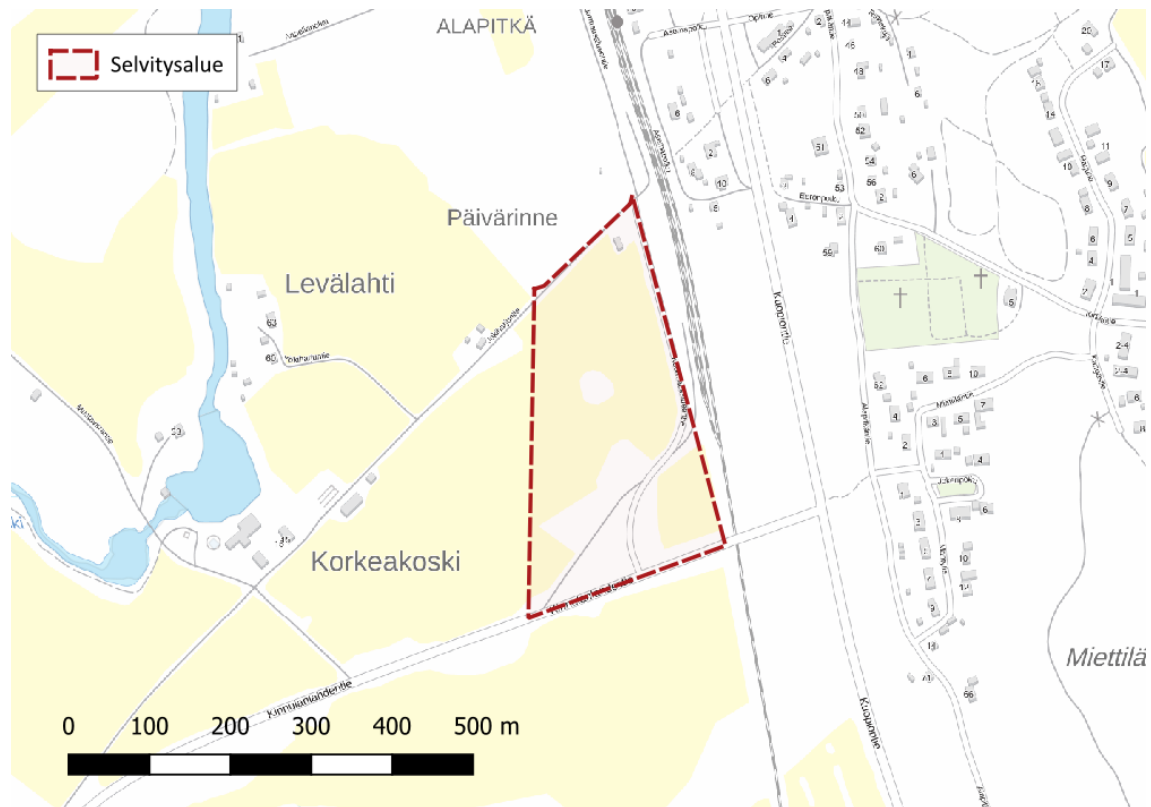
Pohjakarttojen © MML 9/2026

Raportin päiväys: 8.9.2026

1 Tehtävän sisältö ja selvitysalue

Toimeksiantona oli datakeskushankkeeseen liittyvän asemakaavoituksen luontoselvityksen laatiminen. Tavoitteena oli kerätä riittävät tiedot, jotta hankkeen vaikutukset alueen luonnonympäristöön ja eliölajistoon saadaan luotettavasti arvioitua. Suunnittelualue sijaitsee Lapinlahden Alapitkällä. Selvitetyn alueen laajuus on noin 8 hehtaaria. Kyseessä on aiemman selvitysalueen eteläpuolelle sijoittuva laajennusalue. Selvitysalueen karttarajaus on esitetty kuvassa 1.

Tämän selvityksen maastotyöt tehtiin syyskuussa 2026. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Luonto Pihlaja Oy:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. Selvityksessä tarkastettu aluerajaus.

2 Menetelmät

Suunnittelualueelle tehtiin luontoselvityskäynti 3.9.2026.

Kaikki olennaiset havainnot tallennettiin maastossa GPS-laitteiden avulla paikkatiedoksi.

Laji.fi havainnot palvelusta tarkastettiin aineistopyynnön (6.7.2026) kautta mahdolliset aiemmat tiedot huomioitavista lajeista.

2.1 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyytit selvitettiin 3.9.2026. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyytit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

2.2 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 3.9.2026. Ajankohta oli selvitykseen kuitenkin aivan liian myöhäinen, eivätkä lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olleet selvityshetkellä enää todennäköisesti havaittavissa. Selvitystä täydennettiin arvioimalla alueen yleistä soveltuvuutta liito-oravalle.

Maastossa tarkistettiin papanoiden osalta kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja purovarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset.

2.3 Direktiivilajien esiintymisen selvitys

Viitasammakoiden, sudenkorentojen, lepakoiden ja kirjoverkkoperhosen esiintymistä arvioitiin elinympäristöihin perustuvalla tarkastelulla.

2.4 Linnustoselvitys

Linnustoa arvioitiin alueen elinympäristöjen perusteella. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

3 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoltaan merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- **Uhanalaisten lajien esiintymät**

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Uhanalaisuuden luokat ja lyhenteet ovat:

- Vaarantunut laji (VU)
- Erittäin uhanalainen laji (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen laji (CR)

Silmälläpidettävät lajit (NT) eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- **EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät**

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- **Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät**

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojaus koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppisiin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyyppin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- **Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät**

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- **Vesilain suojeltavien luontotyyppien esiintymät**

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- **Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet**

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- **Muut arvokkaat kohteet**

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvotettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi* (Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- **luokka 1:** Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- **luokka 2:** Erityisen tärkeät kohteet
- **luokka 3:** Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- **luokka 4:** Monimuotoisuutta tukevat kohteet

4 Tulokset

4.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueella ei ole järviä, lampia, puroja tai noroja. Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat noin 1.7 km etäisyydelle selvitysalueesta. Selvitysalueen eteläosassa on pohjaveden purkautumista entisissä mudanottokuopissa. Lisäksi eteläisellä metsäkuviolla on voimakkaan ruostevärjäytynyt pohjaveden purkautumiskohta rakennetun tiepenkereen tuntumassa. Mahdollisen alkuperäisen lähteen kohta on kaivettu ja siitä lähtee lännen suuntaan syvähkö ojitus. Epäselväksi jää miten tiepenkereen rakentaminen on aikanaan vaikuttanut alueeseen ja onko purkautumiskohta syntynyt osin tierakentamisen vesijärjestelyissä. Kohteen ei arvioitu täyttävän vesilain luonnontilaisen lähteen määritelmää.

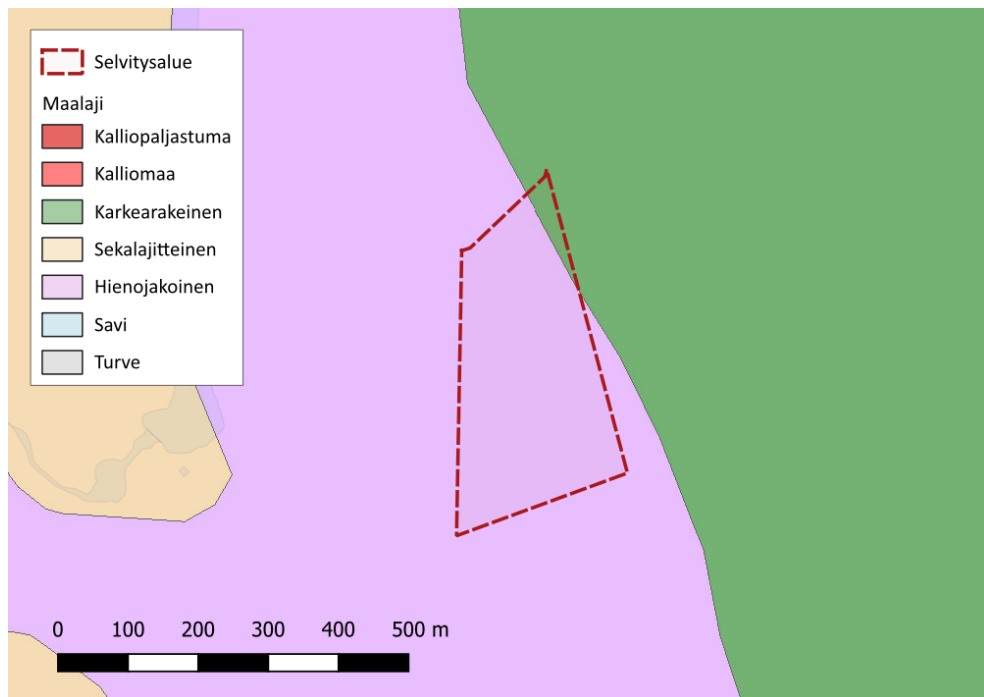

1

Kuva 2. Pohjaveden purkautumisen aiheuttamaa ruostevärjäymää.

4.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on GTK:n taustatietojen mukaan selvitysalueella pääosin hienojakoista ainesta. Itäosa radanvarren suunnassa on karkearakeisempaa.

Kuva 3. Selvitysalueen maaperäkartta (GTK).

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Lähin tällainen kohde sijoittuu yli 7.5 km etäisyydelle selvitysalueesta.

4.3 Luonnonsuojelun alueet

Selvitysalueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu suojelualueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 0.7 km etäisyydelle ja Natura-alueet noin 8.2 km etäisyydelle. Lähimmät suojelualueet ovat melko pienialaisia metsäkohteita.

Selvitysalueella ei ole ennalta tunnistettua Metsäkeskuksen tiedoissa olevia metsälain erityisiä elinympäristöjä.

4.4 Luontotyypit ja kasvillisuus

Selvitysalue on maatalousaluetta, jossa on nykyisiä pelloja ja vanhalla maataloudella tyypillisiä puustoisia reuna-alueita, joihin aiempi maatalous on vaikuttanut voimakkaasti. Idässä alueen välittömässä läheisyydessä on rautatie- ja ratapiha-alue.

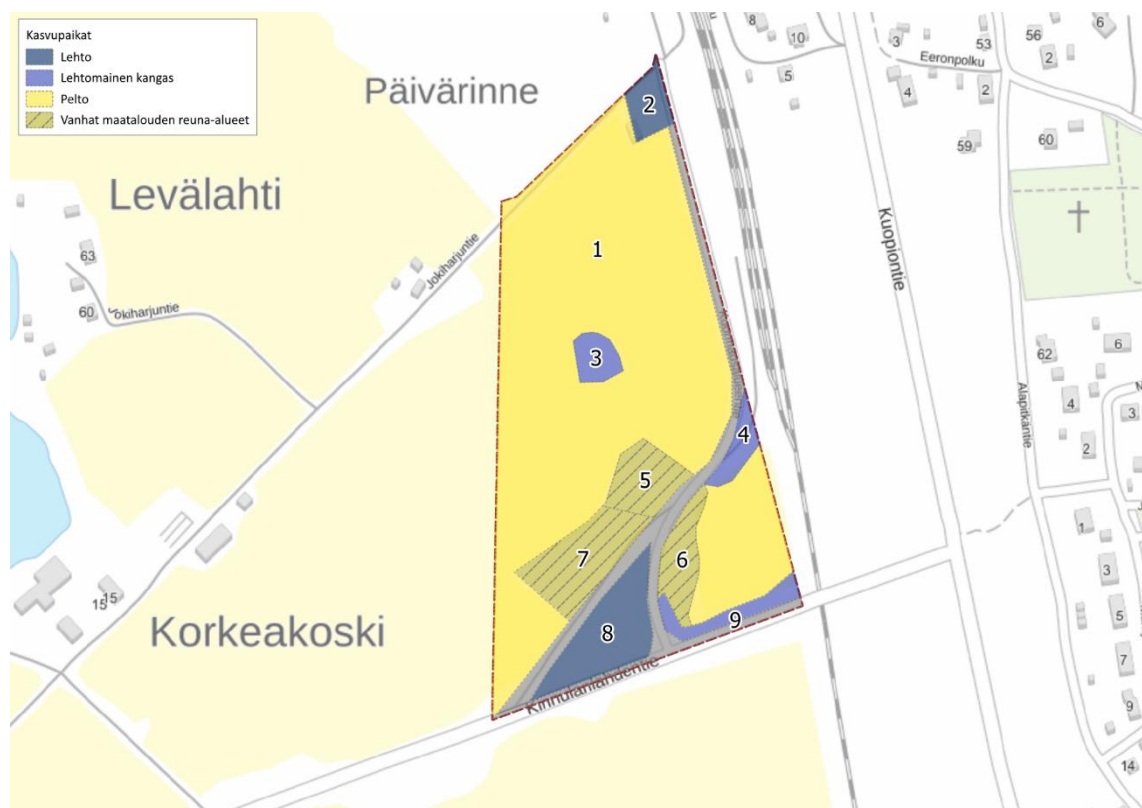
Selvitysalueen kasvupaikat ovat reheviä vaihdellen lehtomaisesta kankaasta (OMT, käenkaali-mustikkatyyppi) lehtoihin. Kulttuurivaikutus on kauttaaltaan voimakas ja luonnontilaisia luontotyyppisiä ei esiinny. Alueella on myös tehty vastikään päätehakkuita.

Selvitysalueella ei ole soita.

Kuva 4. Selvitysalueen ilmakuva.

Alueella ei tavattu uhanalaisia kasvilajeja tai edustavia uhanalaisia luontotyyppejä. Seuraavaksi on esitetty selvitysalueen kasvupaikkakuviot kuvan 5 mukaisessa numerojärjestyksessä.

Kuva 5. Selvitysalueen kuviot ja kasvupaikat.

Kuvio 1. Viljelyssä oleva peltoalue. Pientareilla tavallista lajistoa ovat pietaryrtti, särmäkuisma, ahomansikka, mesiangervo, huopahdake ja voikukka.

Kuva 6. Kuvion 1 kaakkoinen peltolohko.

Kuvio 2. Pieni lehtosaareke selvitysalueen kulmassa. Alue on voimakkaan kulttuurivaikutteinen ja kuviolla on vanhoja perustuksia. Kuviolla on sijainnut vanha pihapiiri, josta rakennus on purettu vuosituhaten vaihteessa. Puusto on varttuvaa vallitsevana kasvavaa harmaaleppää sekä raitaa ja koivua. Reunassa on muutamia istutusperäisiä ilmeisesti isolehtilehmuksia. Kasvupaikka on pääosin tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT). Lajistossa runsaita ovat vuohenputki, peltokorte, koiranputki, mustaherukka, valkoherukka, nokkonen, voikukka, metsäalvejuuri ja tuomi. Kuviolla kasvaa melko laajasti kotkansiipeä, joka on puutarhaperäistä. Vieraslaji etelänruttojuuri on kuvion reunoilla levinnyt laajalti. Myös kurturuusua esiintyy.

Kuva 7. Kuvion 2 kotkansiippiä.

Kuva 8. *Kuvion 2 harmaaleppävaltaista kulttuurivaikutteista lehtoa.*

Kuvio 3. Pieni pellon keskelle jäänyt pajua kasvava saareke.

Kuva 9. *Kuvion 3 pensassaareke.*

Kuvio 4. Tien varren kapea kaistale varttuvaa puustoa. Vallitsevina on koivua ja haapaa. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT).

Kuvio 5. Vanha mudan- tai turpeenottoalue, jonka puusto on tuoreeltaan avohakattu. Alueella on erikokoisia allikoita, joista osa on ilmeisesti aikanaan kaivettu pohjaveteen asti. Altaisen pohjalla on paikoin ruostesaostumia. Mahdollisesti alueella on alun perin sijainnut lähteikkö. Painanteissa kasvaa vehkaa, kurjenjalkaa ja okarahkasammalta. Kuoppien jänteillä on tuoreen kankaan (MT) kasvillisuutta, jossa runsaita ovat mustikka, puolukka, riidenlieko, metsäalvejuuri ja pikkutalvikki.

Kuva 10. Kuvion 5 pohjavesivaikutteisia allikoita.

Kuvio 6. Tuoreeltaan hakattu pellonreunusmetsä. Säästöpuina on joitain järeitä haapoja. Kohteella on vanhoja kuivia mutakuoppia. Lähinnä kasvillisuus vastaa lehtomaista kangasta (OMT). Lajistossa tyypillisiä ovat mustikka, metsäimarre, metsäalvejuuri ja metsäkorte.

Kuva 11. Kuvion 6 hakattu alue.

Kuvio 7. Vanhaa viljelemättä jäänyttä peltoa. Puustona on harvakseltaan matalaa pajua ja harmaaleppää. Lajistossa runsaita ovat vallitseva vadelma, metsäalvejuuri, lehtovirmajuuri, mesiangervo ja maitohorsma.

Kuva 12. Kuvion 7 umpeen kasvavaa peltoa.

Kuvio 8. Pääosin vanhaa peltomaata oleva metsittynyt teiden rajaama maaperältään pitkälti muokattu kuvio. Kasvupaikka on nykyisellään lähinnä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT). Puusto on varttuvaa harvahkoa sekapuustoa, jossa on jonkun verran jo kohtalaisen järeää haapaa. Myös muutamia kohtalaisen varttuneita kuusia esiintyy. Harmaaleppä on runsas. Lajistossa runsaita ovat metsäalvejuuri, metsäimarre, vadelma, nokkonen, mustaherukka, sudenmarja, lehtokorte, huopaohdake, käenkaali ja rönsyleinikki. Pohjoislaita kuviosta on nuorehkoa kuusikkoa.

Kuva 13. Kuvion 8 kohtalaisen varttuneita haapoja.

Kuviolla on syvä ojitus, joka alkaa todennäköisesti aikanaan alueella olleesta lähteestä. Ojitus on tehty ilmeisesti tierakentamisen yhteydessä. Samalla lähteen purkautumiskohtaa on kaivamalla syvennetty. Lähteestä purkauma oli selvityshetkellä kohtalainen ja lähteen alue oli voimakkaan ruostevärjäytynyt. Lähteen alueen lajistoa ovat mesiangervo, hiirenporras, vadelma ja metsäalvejuuri. Lähteen luonnontilaisuus arvioituun heikoksi.

Kuva 14. Kuvion 8 luonnontilaltaan heikko lähteikkö.

Alueella on yksi vanha laajahko kaivettu ja selvityshetkellä kuivana ollut allas, jonka pohjalla on vehkakasvusto.

Kuva 15. Kuvion 8 selvityshetkellä kuivana ollut allas, jonka pohjalla on vehkakasvusto.

Kuvio 9. Tiepenkereelle syntynyt varttuva lähinnä lehtomaisen kankaan (OMT) sekametsä. Lajistossa runsaita ovat metsäalvejuuri, metsäkerrossammal, kultapiisku, metsäimarre, metsäliekosammal, mustikka, puolukka, kevätpiippo ja nuokkotalvikki. Kuvion itälaidalla on yksi järeä ja ryhmä varttuvia haapoja

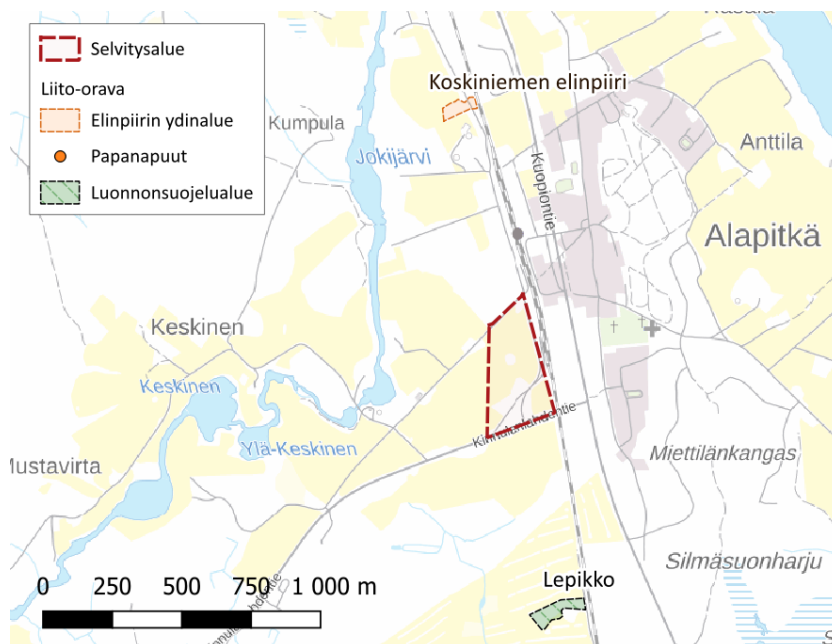
Kuva 16. Kuvion 9 penkereen metsää.

4.5 Linnusto

Selvitysalueelle ei ajankohdasta takia tehty linnustaselvitystä. Todennäköisesti alueen linnusto muodostuu maantieteelliselle alueelle tyypillisistä lehtimetsistä ja puoliavoimia alueita suosivista lajeista. Päiväpetolintujen risupesä ei havaittu.

4.6 Laji.fi havainnot

Selvitysalueelta ei ollut suojelullisesti merkittäviä havaintoja Laji.fi- palvelussa. Selvitysalueen pohjoispuolella on vuonna 2025 todettu liito-oravan elinpiirin ydinalue noin 700 metrin etäisyydellä selvitysalueen pohjoisreunasta (Pihlaja 2025). Myös Lepikon luonnonsuojelualueelta on liito-oravahavaintoja noin 650 metrin etäisyydeltä selvitysalueen eteläreunasta.

Kuva 17. Selvitysalueen pohjoispuolisen liito-oravan elinpiirin ydinalueen ja Lepikon luonnonsuojelualueen sijoittuminen.

4.7 EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitut lajit

Selvityksessä ei tehty havaintoja liito-oravan papanoista. Johtuen myöhäisestä selvitysajankohdasta lajin esiintymistä alueella ei voi täysin sulkea pois, vaikka se ei ole erityisen todennäköistä. Lajille mahdollisesti soveltuvana alueena erottuu selvitysalueen eteläosan sekametsäkuvio, jonka puustossa on varttuvia haapoja ja myös muutamia varttuneita kuusia. Lajille sopivaa haapapuustoa on myös tiepenkereen kuviolla. Lähimmät liito-oravan tunnetut esiintymät ovat vain noin 600 metrin etäisyydellä. Mikäli selvitysalueelle rajatulle liito-oravalle soveltuvalle alueella on kohdistumassa sitä muuttavia tai heikentäviä toimia, on alueella suoritettava lajin havaitsemisen kannalta oikeaan aikaan keväällä tehtävä liito-oravaselvitys. Muu osa selvitysalueesta arvioitiin elinpiirin ydinalueeksi huonosti soveltuvaksi.

Selvitysalueella ei ole lepakkojen päivähtimis- tai lisääntymispaikoiksi soveltuvia kalliokoloja tai merkittävästi lepakoille soveltuvaa kolopuustoa. Koillisnurkassa aluetta on yksi vanha maatalousrakennus, jonka rakenteissa voi periaatteessa olla lepakoiden päivähtimispaikkoja.

Kuva 18. Selvitysalueen pohjoisosan vanha rakennus.

Selvityksessä arvioitiin myös kirjoverkkoperhosen elinympäristöjen ja ravintokasvien kangas- ja metsämaitikoiden esiintymistä alueella. Hyvin rehevöpohjaisella alueella maitikat ovat keskimäärin hyvin vähälukuisia, eikä lajille hyvin soveltuvia puoliavoimia maitikka-alueita havaittu.

Viitasammakon esiintymistä alueen vanhalla mudanottoalueella ei selvityksen perusteella voi sulkea pois. Yleensä tällaisilla kohteilla viitasammakoita ei esiinny johtuen todennäköisesti alaiden kuivumisesta kesäaikaan. Selvitysalueen allikoissa todettiin kuitenkin pohjavesivaikutteisuutta, mikä voi tasata vedenpinnan vaihtelua ja siten lisätä sammakoiden esiintymisen todennäköisyyttä.

Kuva 19. Viitasammakolle mahdollisesti soveltuvia allikoita.

Selvitysalueiden allikoiden ei arvioida olevan soveltuvia luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainituille sudenkorentolajeille.

Selvitysalueella ei todettu muille direktiivin liitteen IV(a) lajeille erityisen hyvin soveltuvia elinympäristöjä.

5 Vieraslajit

Haitallisista vieraslajeista alueella esiintyy komealupiini. Lisäksi alueen koillisosassa on laajahkoja kasvustoja etelänruttojuurta.

6 Johtopäätökset ja suositukset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta, eikä sillä ole täysin luonnontilaisia luontotyyppejä. Valtaosan alueesta muodostaa pelto. Muut alueet ovat puustoisia voimakkaan kulttuurivaikuttaneita rehevähköjä metsäkuvioita ja entisiä pelloja.

Selvitysalueelta ei rajattu luontotyypeiltään arvokkaita kohteita. Alueella on lehtoja, mutta maataloushistoriansa johdosta ne eivät ole erityisen edustavia. Eteläosalla todettiin lähde, jonka luonnontilaisuus arvioitiin heikoksi, eikä sen arvioitu täyttävän vesilain luonnontilaisen lähteen määritelmää.

Elinympäristöjen perusteella arvioitiin, että alueella ei ole erityisiä linnustollisia arvoja.

Luontodirektiivin liitteen IV a lajeista alueella arvioidaan voivan esiintyä liito-oravan, viitasammakon ja lepakoiden. Potentiaaliset esiintymisalueet on esitetty kuvassa 20. Näillä alueilla merkittäviä muutoksia aiheuttavien toimien osoittaminen edellyttää oikea-aikaisesti tehtyjä selvityksiä.

Kuva 20. Selvitysalueelta tunnistetut mahdollisesti lisäselvityksiä vaativat kohteet.

7 Viitteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).
- Luonnonsuojelulaki (3/2023).
- Metsälaki (12.12.1996/1093).
- Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023
- Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).
- Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.
- Pihlaja, T. 2025: Havainnot liito-oravan papanoista Alapitkän alueella
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.
- Vesilaki (27.5.2011/587).